

ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНИЙ АНДЕГРАУНДОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ “ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ З МАХНОМ”.

24-25 серпня 2006 р. у містечку Гуляйполі (Запорізька обл.) відбувся андеграундовий літературно-музичний фестиваль, організований харківським мистецьким об'єднанням „ОстаННЯ Барикада”. Свято відбулося за підтримки Міністерства у справах сім'ї, молоді

і спорту, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства культури та десятка медіа-партнерів.

Готувалися до свята ґрунтовно, починаючи з Києва. Тачанка спершу прогуркотіла по вулицях столиці і зібрала натовп шанувальників анархістської вольниці.

Чому для проведення альтернативного головного свята країни — Дня Незалежності — було обране далеке Гуляйполе? Бо організатори й учасники прагнули ще раз нагадати суспільству про одну з непересічних особистостей складної української історії — Нестора

Івановича Махна, який народився в цьому містечку. Особистість Махна завжди викликала велику цікавість як на теренах нашої держави, так і за її кордонами.

Батько Махно — чільник українського анархізму. Протягом чотирьох років у Гуляйполі існувала анархістська держава, не підпорядкована жодній владі. Безпристрасний свідок правління Батька Махна більшовик Антонов-Овсієнко доповідав: “Налагоджуються дитячі комуни, школи. Гуляйполе — один із самих культурних центрів Новоросії — тут три середніх учбових заклади. Зусиллями Махна відкриті 10 шпиталів для поранених, організована майстерня, де ремонтують гармати і виробляють замки до них”. До речі, Батько навіть увів податі для селян на освіту їхніх дітей. Батька Махна обожнювали і боялися. Селяни вважали, що він знається з чортом. Його сталевий погляд не витримували ані люди, ані тварини, тому він часто носив темні окуляри. Махно був мстивим, але справедливим, міг безмежно розлютитися, а міг співати й розважати людей на сільському весіллі. Анархізм Махна поєднував селянське прагнення жити на власній землі працею своїх рук, традиції козаччини і гайдамачини та давню недовіру селянина до міста й держави.

Сучасники аж ніяк не претендують на те, щоб стати наступниками героїчного ватажка селянської повстанської армії, але мають на думці шанобливе ставлення до Нестора Махна, уявлення про якого протягом десятків років спотворювала “совецька” пропаганда. Саме тому фестиваль “День Незалежності з Махном” привабив незалежних і дотепних, які мріють, щоб усе в їхньому житті залежало від них самих. Ті, чиї вірші і проза далекі від офіціозу, розкидані по кав'ярнях, редакціях, студіях, протягом десятиліть залишаються живими людьми і протистоять київській механістичності.

Тут зібралися молоді — не за віком, а за станом душі й полум'ям серця. Радісно, що кругом лунає рідна, співуча українська мова. Не забули організатори про власну газету “MAX-NEWS” і особливу грошову одиницю “одну волю”, яку можна придбати в пункті “Обману валют” видавця Олександра Лазуткіна. Кінокомпанія “ДомФільм” передала для перегляду 12-серійну стрічку “Дев'ять життів Нестора Махна”, яку постійно показували на величезному моніторі поряд зі сценою.

Поціновувачі української андеграундової поезії з'їхалися сюди з усіх теренів нашої батьківщини. Місцева адміністрація виявила щедрю гостинність, розселивши усіх “прибульців” (дев'ять-десять тисяч!) у трьох сотнях наметів, розташованих на центральному стадіоні Гуляйполя.

У програмі фестивалю мистецькі акції: “Махновські читання”, “Гонки на тачанках”, “Хата-читальня лірника Сашка” (відомого як Олександр Власюк), “Томатний лідер

нації”, “Поетичний боді-арт”, театр “homo ludens”.

“Миру – мир! Українцям – волю! Відкриває Гуляйполе! День Незалежності – наше свято!” – під такими гаслами відбулося урочисте відкриття. Усюди махновський антураж: риють землю коні, виблискують кулемети на тачанках, майорять чорні прапори, навколо одягнені в жупани та козацькі шапки поети та прозаїки, лунають пісні – і на все це споглядає з величезного екрану Батько Махно. До речі, Батько любив поезію й навіть сам писав вірші.

Завдяки такій нагоді, як фестиваль, широкий загал отримав змогу почути різною мірою знаних, визнаних і читаних авторів.

“Махновські читання” розпочав улюбленець публіки “Пако” Юрій Покальчук. Шквал овацій викликали нові вірші Сергія Пантюка, особливо присвячені деяким державним діячам: *“Черв’якова перемога / До світла, до сонця черв’як поривався. / “Я лідер! Я вождь!” – і нарешті пропхався. / Не знав бідолаха, що цим саме робом / Він виліз з землі перед півнячим дзьобом”*. Олег Короташ читав свої ліричні поезії, сповнені тонкого гумору. Публіка з цікавістю сприймала вірші Дмитра Лазуткіна, Романа Скиби, Іллі Стронговського, Марини Брацило, Павла Солодька, Назара Федорака, Назара Гончара, Бориса Гуменюка, прозу Леся Ульяненка. Світлана Поваліяєва запам’яталася чудовим есейним віршем “Він і вона”. Усі бажані могли придбати твори присутніх на фестивалі авторів у книжкових ятках.

Наступний день ознаменувався ранковими майстеркласами у “Хаті-читальні лірника Сашка”. Юрій Покальчук поділився зі слухачами уривками з нової повісті “Окружна дорога”, Сергій Жадан читав нові прозові твори. Удень порадував своїх прихильників виступом відомий художник і письменник Лесь Подерв’янський.

По тому свою роботу розпочали “малі сцени” – намети посеред стадіону. То в них, а то і перед тачанкою відбувалися різні виступи, перформанси, презентації. У неформальній обстановці, сидячи на траві, глядачі спостерігали за презентацією книжки одесита Віктора Савченка “Махно”, виступами запорізького літературного клубу “99”. Лекцію “Самокерований Хаос як основна матриця української політичної культури” читав відомий російський політолог Андрій Окара (Москва), чим викликав жваві дискусії у слухачів.

Вечорами розважали гостей фестивалю живим виконанням музичні гурти з усіх теренів України: кияни “Mad Heads”, “Вій”, “Перлина степу” та “Вася Club”, львів’яни “Мертвий півень”, “От Вінта” з Рівного, запорізька “Хорта”, полтавські “Арахнофобія” та “Трансформер”, івано-франківська “Перкалаба”, харківські дівчата з гурту “Ойра” та багато інших не менш відомих гуртів.

Опівночі рок-гурти передавали естафету “Бардівській ватрі”, котра палала до ранку. Біля багаття виступали Едуард Драч, Таня Сергійчук, Анатолій Сухий, Роман Гетьман, Олексій Бик, Сергій Буланій.

Наприкінці свята організатори й гості висловили сподівання, що такі мистецько-музичні фестивалі, як “День Незалежності з Махном”, стануть традицією в Україні.

Українці з усіх куточків країни об’єдналися у відзначенні головного свята країни під одним із найвідоміших “брендів” нашої нації – постаттю Нестора Махна – на батьківщині українського анархізму в містечку Гуляйполе. Тож вдаримо сучасною українською літературою і музикою по комплексу меншвартості! Тож будемо пишатися своїм українством, славити власну вистраждану землю, мову, культуру, незалежність!

Юлія Соколюк